

עדכון כלכלת ארה"ב

31 ביולי 2024 | כ"ה בתמוז תשפ"ד

הציר הכלכלי
משרד האוצר ושינגטון

נח הקר
הציר הכלכלי בושינגטון

במהלך החודש האחרון, הכלכלה האמריקאית הראתה סימנים מעורבים.

צמיחת התמ"ג – גבוה מהתחזית

התוצר המקומי הגולמי היראלי (התמ"ג) בארה"ב עלה ברבעון השני של שנת 2024 בקצב שנתי של 2.8% (ברבעון הראשון עלה התוצר היראלי ב-1.4%). הגידול ברבעון השני שיקף בעיקר עליות בהוצאות הצרכנים. גירעון הסחר, המהווה מרכיב שלילי בחישוב התמ"ג, כפי שפורט בעדכון הכלכלי האחרון, גדל. הצמיחה ברבעון השני הינה גבוהה מהצפיפות בשוק אך מקרבת את הכלכלה האמריקאית לקצב הצמיחה החזוי ע"י קרן המטבע הבינלאומית ב-2024 (2.6%).

אינפלציה

מדדי המחירים לצרכן מצביעים על המשך אינפלציה עקשנית. מדד המחירים לצרכן (CPI) אמנם ירד ב-0.1% בחודש יוני, אך ב-12 החודשים האחרונים עומד המדד על 3%, כאשר מדד הליבה (ללא אנרגיה ומזון) עומד על 3.3%. מדד המחירים להוצאות צרכנים (PCE), מדד מרכזי נוסף, הראה עלייה בקצב שנתי של 2.5% כאשר מדד הליבה עומד על קצב שנתי של 2.6%.

השקיעות ישירות זרות:

נתוני הלשכה לניתוח כלכלי של ארצות הברית (BEA), מצביעים על גידול בהיקף ההשקעות הישירות של ארצות הברית בחו"ל, ב-364 מיליארד דולר. סך ההשקעות כאמור עמד על 6.68 טריליון דולר בסוף שנת 2023. על רקע מדיניות תיעדוף הסחר עם מדינות ידירות, עיקר העלייה נבעה מגידול של 147.1 מיליארד דולר בהשקעות באירופה - בעיקר באירלנד, שוויץ והולנד. היקף ההשקעות הישירות הזרות הנכנסות לארצות הברית גדל ב-227.0 מיליארד דולר והגיע ל-5.39 טריליון דולר בסוף שנת 2023. גם בהשקעות הנכנסות, העלייה נבעה בעיקר מגידול של 96 מיליארד דולר בהשקעות ממדינה ידידה - קנדה, וכן מעלייה של 86.1 מיליארד דולר בהשקעות מאירופה, בעיקר מגרמניה.

פעולות הפדל ריזוב: אל מול אינפלציה עקשנית, הוצאות צרכנים גדלות, וצמיחה גבוהה מהמצופה, החליט ה-Federal Reserve להשאיר את הריבית בארה"ב ברמתה הנוכחית, 5.5%. ההערכות בשוק הן שעד לסוף שנת 2024 צפויות שתי הורדות ריבית, כך שהריבית תגיע ל-5% עד לסוף 2024.

מערכת הבחירות לנשיאות ארה"ב

החודש חלו התפתחויות דרמטיות במרוץ לנשיאות ארה"ב שיתקיים בנובמבר הקרוב. המועמד הרפובליקני, הנשיא לשעבר טראמפ, ניצל מניסיון התנקשות. ימים הנשיא לאחר מכן, מינה מועמד רפובליקני לסגן נשיא - ג'יי די ואנס. בקמפיין הדמוקרטי, הודיע הנשיא ביידן על פרישה מהמרוץ ותמיכתו בסגנית הנשיא, קמלה האריס, כמועמדת המפלגה הדמוקרטית. נכון לתחילת שורות אלה, סגנית הנשיא טרם זכתה למינוי באופן רשמי. אנצל את העדכון הנוכחי לפרט על פערי התפיסה הכלכלית בין המועמדים. מתוך מדיניות כלכלית זו, הנושא אליו בחרתי להפנות את תשומת הלב הינו עמדות הקמפיינים בנוגע לסחר בינלאומי.

מהצד הרפובליקני - באופן שונה מהעשורים האחרונים, בהם זוהתה המפלגה עם תמיכתה במודל השוק החופשי והכלכלה הפתוחה, להנהגת המפלגה הנוכחית, ובעיקר לאחר מינוי המועמד לסגן הנשיא, יש עמדה ברוהה ביותר שמטרתה הגנה על תעשיות מקומיות - "אמריקה ראשונה"/"America First". הנשיא לשעבר טראמפ, כפי שצויין לא פעם, דוגל במדיניות סחר הגנתית. מדיניות זו באה לידי ביטוי בהצעתו להטיל מכסים גורפים על כלל הסחורות הנכנסות לארה"ב (כפי שפורט בעדכון הקודם). במהלך כהונתו, הוטלו מכסים על סחורות בשווי מיליארדי דולרים, במיוחד מסין. כמו כן, במטרה לצמצם את גירעון הסחר בין ארה"ב לסין, יזם הנשיא לשעבר מה שרבים מכנים "מלחמת סחר" בין ארה"ב לסין. במהלך כהונתו, הנשיא לשעבר טראמפ פעל ועידכן מספר הסכמי סחר מרכזיים במטרה ליצור תנאים טובים יותר לעובדים ולתעשיות האמריקאיות.

חשוב להדגיש כי מדיניות הפרוטקציוניזם כאמור, המכונה "America First", של ההנהגה הרפובליקנית, נתפסת ככזאת שמצורפת לה חרטה אחת - מדינת ישראל.

מהצד הדמוקרטי, בין היתר, ניתן ללמוד על מדיניות סגנית הנשיא האריס מפעולות הממשל הנוכחי. פעולות אלה הביאו לחקיקות חסרות תקדים שנועדו לקדם תעשייה מקומית באמצעות תמריצים והטבות מס בסכומי עתק המוערכים בטריילונים דולרים. פעולות אלה אף הביאו מדינות ידידות רבות לצאת באופן גלוי נגד מדיניות ארה"ב, כולל גופי הסחר הבינלאומיים. עם זאת, הממשל פועל לביצוע החרגות ממדיניות זו למדינות ידידות, תוך הדגשת החשיבות שהוא רואה בעבודה עם בעלות ברית ושותפות סחר בינלאומי. סגנית הנשיא האריס, לפני מספר שנים הצהירה בפומבי שהיא אינה "פרוטקציוניסטית דמוקרטית". כמו כן, הצהירה גם על שאיפותיה לעדכן הסכמי סחר של ארה"ב, אך בעיקר לצורך שילוב מטרות חברתיות וסביבתיות וחבות יותר בהסכמי הסחר, ולא על מנת לקדם תעשייה מקומית בהכרח.

המדיניות של הממשל הנוכחי, צירפה עד כה מספר מדינות לקבוצת "המדינות הידידות". אמנם ישראל כלולה בקבוצת התיעוד של שותפות סחר בעלות הסכמי סחר עם ארה"ב (מדינת ישראל היא הראשונה לחתום על הסכם מסוג זה מול המעצמה הגדולה בעולם), אך יש לא מעט רשימות תיעודף מהותיות שנקבעו בשנתיים האחרונות, אליהן מדינת ישראל טרם הצליחה להיכנס.

המשיכו לעקוב אחר הנעשה בכלכלה הגדולה והחזקה בעולם!

נח הקר

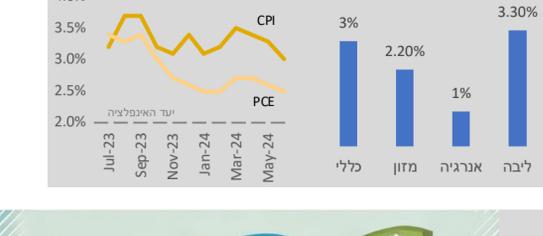
הכנסה ממוצעת עולה, אך בקצב פוחת

השכר השעתי הממוצע במגזר הפרטי בארה"ב עלה ב-12 החודשים האחרונים ב-3.9%, והגיע ל-35 דולר לשעה. נתון זה נמצא בירידה מאז שהגיע לשיא בחציון הראשון של 2022. במקביל, האבטלה ממשיכה בעלייה איטית, והגיעה ביוני ל-4.1%.

אינפלציה מתמתנת, אך "דביקה"

מדד המחירים (CPI) עלה ב-3% במהלך 12 החודשים שלפני יוני, נמוך יותר מנתוני חודש קודם (3.3%), לאחר שבמהלך יוני המחירים ירדו במעט. ה-PCE עלה ב-2.5% (במאי). יולי 2023 ועד יוני 2024, מחירי הדיור עלו ב-5.2%.

השקעות ישירות בינלאומיות

במהלך שנת 2023 השקעות אמריקאיות ישירות בוצעו בעיקר בבריטניה, הולנד ולוקסמבורג, בסקטור חברות החזקות (Holding companies) ותעשייה. ההשקעה הישירה בארה"ב הגיעה בעיקר מיפן, קנדה וגרמניה, והמיקוד של השקעות אלה היה בתעשייה, פיננסים וביטוח.

צמיחה איטית בהוצאות הצרכנים

במהלך חודש יוני, הצרכנים האמריקאים שילמו כ-704 מיליארד דולר ברכש מזון וקמעונאות, סכום כמעט זהה להוצאות בחודש מאי. מאז יוני 2023, חלה עלייה של 4.4% בסכום ההוצאות על מזון מחוץ לבית ושל 8.9% בהוצאות על רכש שאינו בחנויות (כמו רכש מוצרים ושירותים דרך האינטרנט). ההוצאות על ריהוט לבית ומוצרי תחביבים (מוזיקה, ספורט) ירדו ב-4% ו-3.4% בהתאמה.

נתונים עדכניים מהחודש האחרון

גרף 1: מדדי מניות

ירידה ממוצעת במדדי המניות האמריקאים -1.6%

גרף 2: ערך של מטבעות מול הדולר

ירידה ממוצעת בערך הדולר -1.6%

גרף 3: אבטלה

עלייה של 0.1 נק' אחוז במאי

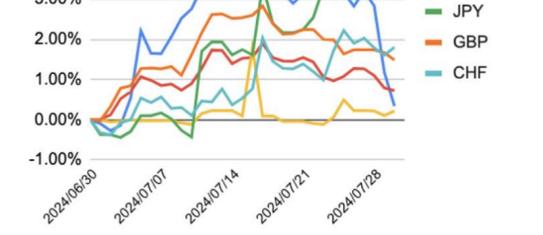
גרף 4: שיעור הריבית

הריבית עומדת על 5.5%, ללא שינוי בחודש מאי

גרף 5: אינפלציה

ירידה של 0.1 נק' אחוז באפריל

גרף 6: צמיחת התוצר

צמיחה ברבעון הראשון של 2024 (מונחים שנתיים) 1.4%

